

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

458

Vragen van het lid **Eerdmans** (JA21) aan de Minister van Financiën en de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat over *het gastekort en de exploderende gas- en stroomprijzen* (ingezonden 12 oktober 2021).

Mededeling van Staatssecretaris **Yeşilgöz-Zegerius** (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 27 oktober 2021).

Vraag 1

Deelt u de mening dat u per direct actie moet ondernemen om de ongecontroleerde stijging van de gas- en stroomprijzen een halt toe te roepen?

Vraag 2

Houdt uw opmerking dat u «niet even een oplossing uit uw mouw kunt schudden»¹ in dat het kabinet momenteel geen beeld heeft van de wijze waarop deze crisis beteugeld kan worden? Zo nee, welke oplossingen op korte termijn ziet het kabinet voor zich?

Vraag 3

Bent u bereid per direct de energiebelasting voor huishoudens fors te verlagen en de dekking hiervoor indien nodig te zoeken in de 6,8 miljard euro die in de begroting van 2022 is vrijgemaakt voor aanvullende klimaatmaatregelen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 4

Welke voor- en nadelen van het invoeren van een maximumtarief voor gas ziet u en overweegt u een dergelijke stap?

Vraag 5

Zo nee, wat vindt u ervan dat landen als Spanje, waarvoor de Nederlandse belastingbetaler voor miljarden garant staat, wel tot een dergelijke stap overgaan?

¹ NOS, 8 oktober 2021 (<https://nos.nl/collectie/13880/artikel/2400830-kabinet-geen-gas-uitgroningen-vanwege-energieprijzen>)

Vraag 6

Deelt u de mening dat Nederland zeker onder de huidige omstandigheden primair solidair moet zijn met zijn eigen burgers en dat zij financiële verlichting verdienen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe gaat u hier invulling aan geven?

Vraag 7

Hoe aannemelijk acht u het dat Nederland gedwongen wordt maatregelen uit het Bescherm- en Herstelplan Gas te treffen?² Indien u dit aannemelijk acht, voor welke stappen op de maatregelenladder geldt dit dan?

Vraag 8

Klopt het dat Gazprom zich, ondanks het fors terugschroeven van de gastoevoer, nog altijd aan leveringsverplichtingen uit langetermijncontracten houdt? Zo ja, wat zegt het over het anticiperend vermogen van Nederland dat zelfs binnen die situatie een dergelijke crisis kan ontstaan?

Vraag 9

Deelt u de zorgen over de eventuele gevolgen van de Duitse verkiezingen en formatie voor de (tijdelijke) ingebruikname van de Nord Stream 2-pijplijn? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe handelt u hierop?

Vraag 10

Erkent u dat de exploderende gasprijzen grotendeels te wijten zijn aan de energietransitie en het klimaatbeleid, waaronder de hoge energiebelasting op aardgas, de opslag duurzame energie (ODE), de CO₂-heffing voor bedrijven, het sluiten van kolencentrales, het fors reduceren van de productie van nog operationele kolencentrales en de halsstarrige en onwillige houding ten opzichte van kernenergie? Zo nee, waarom niet?

Vraag 11

Deelt u de zorgen over het mogelijke banenverlies in de regio Delfzijl door het stilleggen van de productie door aluminiumfabriek Aldel als gevolg van de gasprijs³? Zo nee, waarom niet?

Vraag 12

Hoeveel bedrijven hebben voor zover bekend de productie stilgelegd of fors afgeschaald in reactie op de gestegen gasprijzen en hoeveel werknemers zijn hiermee gemoeid?

Vraag 13

Deelt u de mening dat banenverlies als gevolg van de gascrisis uit alle macht voorkomen moet worden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u bereid de kosten voor de getroffen bedrijven weer beheersbaar te maken en welke mogelijkheden ziet u hiertoe?

Vraag 14

Bent u ermee bekend dat het aandeel «duurzame» energie als onderdeel van onder andere de Duitse energiemix dit jaar fors is afgenomen ten opzichte van vorig jaar als gevolg van weersomstandigheden⁴, net zoals bijvoorbeeld het aandeel van windenergie in het Verenigd Koninkrijk dat op de Noordzee is gekelderd van 25 procent vorig jaar naar 7 procent nu? Zo ja, erkent u dat het, los van de onbetaalbaarheid van de operatie en de gevolgen voor het landschap, ook qua leveringszekerheid totaal irreëel is om traditionele energiebronnen zoals kolen, gas en kernenergie bij het grofvuil te zetten?

Vraag 15

Deelt u de mening dat u de waarschuwingen voor het intermitterende karakter van wind- en zonne-energie tot op heden in de wind heeft geslagen? Zo nee, waarom niet en wat heeft u gedaan om dit probleem het hoofd te

² Bijlage bij Kamerstuk 29 023, nr. 252

³ NOS, 7 oktober 2021 (<https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2400724-aluminiumfabriek-aldel-legt-productie-grotendeels-stil-om-hoge-gasprijzen>)

⁴ Reuters, 28 september 2021 (<https://www.reuters.com/business/energy/renewable-energy-share-german-power-usage-falls-lower-wind-output-2021-09-28/>)

bieden? Zo ja, erkent u dat we met de energietransitie op een totaal verkeerd spoor zitten en dat het gekozen beleid drastisch herzien dient te worden?

Vraag 16

Wat is uw reactie op het recent gepubliceerde onderzoek van het Den Haag Centrum voor Strategische Studies (HCSS) waarin geconcludeerd wordt dat het gegeven de omstandigheden «vooralsnog onverantwoord is kolencentrales, de nucleaire centrale in Borssele en het Groningenveld te sluiten»?⁵

Mededeling

Uw Kamer heeft mij een grote hoeveelheid schriftelijke vragen gestuurd over het functioneren van de internationale gasmarkt en hoe de stijging van de gasprijzen ook Nederland raakt.

Bovendien heb ik tijdens het Commissiedebat Klimaat en Energie van 14 oktober aan het lid Van der Lee (GroenLinks) toegezegd om een brief aan de Kamer te sturen over langetermijngascontracten en aan lid Grinwis (ChristenUnie) toegezegd om een reactie te geven over in hoeverre ingrijpen aan de vraagkant onderdeel moet zijn van het leveringszekerheidsbeleid. Ik heb in een brief van 4 oktober jl. (2021D36655) aangekondigd dat ik u voor begin november een brief over het functioneren van de gasmarkt zal sturen. Daarin zal ik mijn toezeggingen aan de leden Van der Lee en Grinwis opnemen. In de brief van 4 oktober jl. is bovendien toegezegd daarbij de uitkomsten van de expertbijeenkomst met partijen uit de sector, de resultaten van de Europese Raad en de resultaten van een Europese risicoanalyse van ENTSOG (Europese koepel van gasnetwerkbeheerders) te betrekken. Ook deze zullen in de brief van begin november worden gedeeld.

Aangehecht aan de brief van begin november zult u ook de antwoorden vinden op de vragen van:

- de leden Kops en Wilders (PVV, 15 september, over de stijgende gasprijs, 2021Z15572),
- het lid Van Haga (Groep Van Haga, 4 oktober, over de grote tekorten aan gas, 2021Z17053, en 5 oktober, over de energierekening),
- de leden Thijssen en Van der Lee (PvdA, GroenLinks, 7 oktober, over de stijgende energierekening, 2021Z17408),
- de leden De Roon en Kops (PVV, 7 oktober, over de gastekorten en het bericht dat het Russische Gazprom minder gas levert, 2021Z17417),
- het lid Van Raan (Partij voor de Dieren, 8 oktober, aan de Minister van Financiën over de vraag waarom de gastarieven voor huishoudens stijgen terwijl de gasvoorraden toch voldoende waren, 2021Z17545),
- de leden Boucke (D66), Bontenbal (CDA), Erkens (VVD) en Grinwis (ChristenUnie) (11 oktober, over de stijgende gasprijzen, 2021Z17651)
- en het lid Eerdmans (JA21, 12 oktober, aan de Minister van Financiën en de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat over het gastekort en de exploderende gas- en stroomprijzen, 2021Z17714).

Dit zijn alle schriftelijke vragen die recent aan het kabinet zijn gesteld naar aanleiding van de hoge gasprijzen, naast de in september gestuurde antwoorden op eerdere vragen van het lid Erkens (VVD) over de hoge aardgasprijzen en leveringszekerheid (Kenmerk 2021D34787).

⁵ Den Haag Centrum voor Strategische Studies, 5 oktober 2021 (<https://hcss.nl/report/afnemende-leveringszekerheid-aardgas-nl/>)